

Sygn. akt I C 319/21 upr

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2022 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Anna Wołujewicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2022 roku w Człuchowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa F. (...) z siedzibą w W.

przeciwko A. B.

o zapłatę

postanawia:

1. oddalić wniosek powoda w przedmiocie ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego A. B.,
2. oddalić wniosek powoda w przedmiocie podjęcia zawieszzonego postępowania,
3. umorzyć postępowanie w sprawie.

Sygn. akt I C 319/21 upr

UZASADNIENIE

Powód F. (...) z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko A. B. o zapłatę kwoty 1 845,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 lutego 2021 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu.

Powód jako adres miejsca zamieszkania pozwanego wskazał adres: ul. (...) (...). Korespondencja dla pozwanego, zawierająca odpis pozwu wraz z załącznikami i pouczeniami, skierowana pod wskazany w pozwie adres, została zwrócona po dwukrotnym awizowaniu. Na podstawie weryfikacji w systemie PESEL2-SAD ustalono natomiast, że pozwany nie posiada adresu stałego zameldowania, jak również nie był zameldowany pod adresem wskazanym w pozwie. Mimo zobowiązania, powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego, w związku z czym postanowieniem z dnia 15 listopada 2021 r. Sąd zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie.

Pismem z dnia 25 listopada 2021 r. powód poinformował, że komornik nie dokonał doręczenia odpisu pism pozwanemu. Wskazał, że w wyniku podjętych czynności komornik nie ustalił innego aktualnego adresu zamieszkania pozwanego niż adres wskazany w pozwie, a który to adres wskazywany jest przez podmioty wymienione w art. 761 § 1¹ pkt 3-6 k.p.c. Jednocześnie wniósł o podjęcie zawieszzonego postępowania i nadanie sprawie dalszego biegu, ewentualnie o ustanowienie dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego kuratora procesowego na podstawie art. 144 k.p.c.

Zarządzeniem z dnia 13 grudnia 2021 r. wezwano powoda za pośrednictwem pełnomocnika do uprawdopodobnienia, że miejsce pozwanego nie jest znane, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem oddalenia wniosku o ustanowienie kuratora.

Niniejsze wezwanie prawidłowo doręczono pełnomocnikowi powoda – za pośrednictwem Portalu Informacyjnego – w dniu 21 grudnia 2021 r., jednak termin do wywiązania się z zobowiązania upłynął bezskutecznie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest – poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw – uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Obowiązek uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, spoczywa – w myśl art. 144 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. – na osobie zainteresowanej ustanowieniem kuratora na podstawie art. 143 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006 r., II CSK 86/05).

Uprawdopodobnienie, jako instytucja kodeksowa, odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadowala się mniejszym stopniem pewności – uprawdopodobnieniem tych twierdzeń. Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez sąd przy użyciu środków, które uzna on za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, lecz sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne (M. Iżykowski, Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, s. 71 i n.).

Nie można zatem uznawać za uprawdopodobnienie samego twierdzenia strony, że nie posiada aktualnego miejsca zamieszkania (pobytu) strony przeciwnej. W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie podnosi się, że – wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobytów za granicą – należy zaostrzyć kryteria oceny, czy doszło do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane. W miarę potrzeby i dla zapobieżenia ewentualnym nadużyciom, należałoby przesłuchać na tę okoliczność przeciwnika strony, dla której ma być ustanowiony kurator, domowników, sąsiadów lub administratora domu itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1997 r., II CKU 71/97). Konieczne jest poza tym wykazanie, że nie tylko żądający ustanowienia kuratora, lecz także inne osoby, które mogą mieć informacje o miejscu pobytu strony, a w szczególności krewni, powinowaci, i inne osoby bliskie, nie mają wiadomości potrzebnych do doręczenia stronie pisma procesowego lub zawiadomienia o posiedzeniu sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1979 r., II CZ 44/79). Ustanowienie kuratora bez należytego uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, powoduje nieważność postępowania toczącego się z jego udziałem (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 16 sierpnia 1960 r. i z dnia 28 listopada 1969 r., III CRN 418/69).

Dodatkowo wskazać należy, że ustawą z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 7 listopada 2019 roku, wprowadzono do kodeksu postępowania cywilnego przepis art. 139¹ k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c. zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ k.p.c. lub inny przepis szczególnie przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika. Powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu powyższego zobowiązania składa do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Komornik właściwy miejscowo nie może odmówić dokonania doręczenia za jego pośrednictwem zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771 z późn. zm.; dalej: u.k.s.).

W przypadku prawidłowego złożenia wniosku komornik podejmuje próbę doręczenia korespondencji kierowanej na adres wskazany we wniosku, przy czym zgodnie z przepisem art. 3a ustawy o komornikach sądowych powinien dokonać tego doręczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania zlecenia. Jeżeli pozwany znajduje się pod wskazanym adresem, odbiera korespondencję i podpisuje zwrotne potwierdzenie odbioru, które stanowi dowód doręczenia. Jeżeli adresata nie zastano pod wskazanym we wniosku adresem, to komornik może żądać udzielenia niezbędnych informacji od podmiotów wskazanych w art. 761 § 11 pkt 13 k.p.c. (np. sąsiadów, obecnych domowników, obecnych lokatorów). Treść dokonanych ustaleń komornik zamieszcza w protokole z czynności komorniczych. Jeżeli komornik sądowy uzyska informację od domowników, sąsiadów, że pozwany pod danym adresem zamieszkuje, pozostawia on awizo wraz z informacją dotyczącą odbioru korespondencji w kancelarii komornika w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. Gdy pozwany w wyżej wskazanym terminie tego nie uczyni, korespondencję uznaje się za skutecznie doręczoną w ostatnim dniu terminu.

W przypadku niedoręczenia korespondencji pozwanemu wraz z ustaleniem, że pozwany nie zamieszkuje pod danym adresem, lub w sytuacji gdy komornikowi pomimo podjęcia wymaganych czynności nie uda się ustalić, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem, powód może wystąpić do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu zamieszkania. Poprzez podjęcie czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata, komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 11 pkt 3-6 k.p.c. (np. urząd skarbowy, ZUS, Urząd Miasta czy różnego rodzaju instytucje finansowe).

W niniejszej sprawie, mimo zobowiązania powód nie uprawdopodobnił wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego. W piśmie procesowym z dnia 25 listopada 2021 r. powód twierdził, że adres pozwanego wskazany w pozwie jest adresem zamieszkania pozwanego wskazywanym przez podmioty wymienione w art. 761 § 1¹ pkt 3-6 k.p.c., stosownie do art. 139¹ § 2 k.p.c. Powód wniósł o uznanie przez sąd, że załączone do przedmiotowego pisma dokumenty stanowią dowód, że pozwany przebywa pod wskazanym w pozwie adresem, albowiem adres ten wynika z dokumentów pochodzących od organów administracji publicznej, zaś ich treść stanowi oświadczenie wiedzy tych organów w tym zakresie i należy domniemywać, że oświadczenie organu będącego wystawcą dokumentu jest zgodne z prawdą. W tym miejscu wskazać należy, że powód do przedmiotowego pisma z dnia 25 listopada 2021 r. dołączył pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie Kmn 341/21, z którego wynika, że nie doręczono adresatowi korespondencji. Nadto powód dołączył: postanowienie tego komornika o ustaleniu kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia czynności niebędących czynnościami egzekucyjnymi oraz protokół czynności. Żadnych innych dokumentów, w szczególności wydanych przez organy administracji publicznej, powód nie przedłożył. Z przedmiotowego protokołu czynności wynika natomiast, że pod adresem wskazanym w pozwie adresata ani żadnego z domowników nie zastano. Z informacji uzyskanych od sąsiadków wynika zaś, że pozwany nie zamieszkuje pod tym adresem, a mieszkanie od około roku jest niezamieszkałe, aktualnego adresu zamieszkania adresata nie ustalono.

Powód nie uprawdopodobnił natomiast, że zwrócił się do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu pozwanego, który w tym celu może zwrócić się z zapytaniami do różnych instytucji i wykorzystać wszelkie dostępne mu środki zmierzające do ustalenia tego adresu.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie sądu powód nie podjął wszelkich możliwych czynności mających na celu ustalenie aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego. Nie sposób bowiem uznać, w oparciu o twierdzenia powoda, jak i dokumenty od komornika złożone w celu uprawdopodobnienia wywodzonych okoliczności, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane. Natomiast okoliczność, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane powodowi, nie stanowi przesłanki ustanowienia kuratora. Regulacja dotycząca ustanowienia kuratora dla osoby nieznanego z miejsca pobytu nie może bowiem służyć za instrument mający na celu przyspieszenie postępowania, w przypadku, gdy doręczenie stronie pism jest utrudnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego A. B., o czym orzeczono w punkcie 1 postanowienia.

Należy pamiętać, że przyczyną zawieszenia postępowania z powodu braku prawidłowego adresu pozwanego jest niemożność nadania sprawie biegu lub kontynuowania postępowania; brak tego adresu - adresu zamieszkania lub siedziby (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 43/14) - uniemożliwia doręczenie odpisu pozwu oraz innych pism lub zawiadomień, odbywania posiedzeń jawnych, wydawania orzeczeń etc. Jest zatem oczywiste, że dopóki powód nie wskaże prawidłowego adresu pozwanego - a jest to jeden z jego podstawowych obowiązków procesowych (por. art. 187 § 1 w związku z art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c.) - dopóty postępowanie nie może się toczyć (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15).

W niniejszej sprawie powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego A. B., nie złożył również skutecznego wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, brak było zatem podstaw do podjęcia zawieszono postępowania, o czym orzeczono w pkt 2 postanowienia.

Natomiast jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie zostanie zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania, z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c., Sąd na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., umarza zawieszono postępowanie.

W przedmiotowej sprawie powód, w terminie 3 miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania nie złożył skutecznego wniosku o podjęcie zawieszono postępowania ani nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego, dlatego też na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. należało umorzyć niniejsze postępowanie, o czym orzeczono w pkt 3 postanowienia.